

Uppföljning av upphandling av välfärdstjänster 2022

Förslag till beslut

1. Direktionen för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje beslutar att godkänna förvaltningens rapport.
2. Direktionen för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje beslutar att hemställa om att Norrtälje kommun medverkar till en mer sammanhållen process för både utveckling och finansiering av det bostadsbestånd som upplåts till kommunalförbundet.

Maria Johansson
Förbundsdirektör

Sammanfattning

Direktionen för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje har beslutat om en policy för direktupphandling av välfärdstjänster (2021-09-15 § 107). Där anges bland annat att en uppföljning ska presenteras senast i april året efter det kalenderår som granskats.

Föreliggande uppföljning av direktupphandlade välfärdstjänster 2022 visar i huvudsak att antalet sådana placeringar i olika boenden skulle kunna minska om kapaciteten hos Tiohundra AB utökades. Samtidigt är det Norrtälje kommun som svarar för kommunalförbundets tillgång till lämpliga boenden, vari bolaget bedriver verksamheten.

Förvaltningen för dialog med kommunen om att utveckla bostadsbeståndet, lösningar försvåras oftast genom oklarheter om finansiering. Det vore därför önskvärt om kommunen medverkar till att skapa en mer sammanhållen process för utveckling och finansiering av det bestånd som upplåts till förbundet.

Av denna uppföljning framgår inte beslut om insatser som inte har kunnat verkställas.

Beskrivning av ärendet

Enligt direktionens policy för direktupphandling av välfärdstjänster (protokoll 2021-09-15, §107) ska förvaltningen granska samtliga

Dnr: KSON 2023-57

direktupphandlingar av välfärdstjänster i syfte att identifiera om likartade "individavtal" i stället bör upphandlas enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) eller lagen om valfrihetssystem (LOV). Där anges bland annat att en uppföljning ska presenteras senast i april året efter det kalenderår som granskats. Under 2022 har följande områden där "individavtal" förekommer undersökts:

Korttidsboende enligt socialtjänstlagen

Internt kontrakt (LOU) har tecknats med Tiohundra AB där de ska erbjuda vård, omsorg och service till personer som av kommunalförbundet beviljats korttidsboende enligt socialtjänstlagen.

Under 2022 har 223 beslut verkställt inom avtalet med Tiohundra AB. Härutöver har 61 placeringar direktupphandlats. Ingen av personerna som placerats genom direktupphandling hade behov utöver vad avtalet med bolaget anger. Antalet direktupphandlade insatser hade minskat om Tiohundra AB kunnat utöka kapaciteten.

Hem för vård eller boende (HVB) enligt socialtjänstlagen

Kommunalförbundet har inga upphandlade hem för vård och boende (HVB).

Under 2022 har 24 platser direktupphandlats, varav tre avser samplaceringar med Norrtälje kommun och tre på grund av speciella individuella behov. Huvuddelen av de återstående placeringarna borde ha hanterats inom ramen för befintliga avtal, varför förvaltningen ser över rutinerna kring detta. Det finns härutöver inget behov av att upphandla HVB, dels för att placeringarna är så få dels för att speciella individuella behov ändå oftast måste tillgodoses genom direktupphandling.

Bostad med särskild service enligt socialtjänstlagen

Internt kontrakt (LOU) har tecknats med Tiohundra AB avseende bostad med särskild service till personer som av kommunalförbundet beviljats boende enligt socialtjänstlagen.

Under 2022 har fyra beslut verkställt av Tiohundra AB. Härutöver har fyra placeringar direktupphandlats, varav en avsåg tillfälligt stödboende och tre på grund av platsbrist hos Tiohundra AB. Antalet direktupphandlade insatser hade minskat marginellt om Tiohundra AB hade möjlighet att utöka kapaciteten.

Särskilt boende för äldre enligt socialtjänstlagen

Kommunalförbundet har flera godkända omsorgsgivare avseende särskilt boende för äldre enligt socialtjänstlagen, både enligt LOV och LOU, inklusive Tiohundra AB. Härutöver har placeringar kunnat ske utifrån överenskommelse om bibehålllet kostnadsansvar vid flytt till

Dnr: KSON 2023-57

särskilt boende i en annan kommun i Stockholms län ("länsöverenskommelsen").

Under 2022 har 362 beslut om särskilt boende verkställt inom avtalen. Härutöver har fem insatser direktupphandlats på grund av de enskildas särskilda individuella behov och nio beslut har verkställts enligt "länsöverenskommelsen". Det finns inget behov av ytterligare upphandlingar.

Bostad med särskild service för barn m.m. enligt LSS

Internt kontrakt (LOU) har tecknats med Tiohundra AB avseende boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn eller ungdomar som behöver bo utanför föräldrahemmet (LSS §9, p. 8).

Under 2022 har en placering verkställts inom avtalet. Härutöver har inga direktupphandlingar genomförts.

Bostad med särskild service för vuxna m.m. enligt LSS

Internt kontrakt (LOU) har tecknats med Tiohundra AB avseende bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna (LSS §9, p. 9).

Under 2022 har fem placeringar verkställts inom avtalet. Härutöver har sju insatser direktupphandlats, varav två på grund av de enskildas särskilda individuella behov och fem på grund av platsbrist hos Tiohundra AB. Antalet direktupphandlade insatser hade minskat något om Tiohundra AB hade möjlighet att utöka kapaciteten.

Daglig verksamhet enligt LSS

Kommunalförbundet har flera godkända omsorgsgivare enligt LOU, inklusive Tiohundra AB, avseende daglig verksamhet för personer i yrkesverksam ålder som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig (LSS §9, p. 10).

Under 2022 har 30 placeringar verkställts inom tecknade avtal. Härutöver har inga direktupphandlingar genomförts.

Ekonomiska konsekvenser

Nyttjande av direktupphandlade välfärdstjänster är vanligtvis betydligt dyrare jämfört med redan avtalade insatser, inklusive de verksamheter som bedrivs av Tiohundra AB som kommunalförbundets egen regi. Utveckling av det bostadsbestånd som Norrtälje kommun upplåter till förbundet kan minska förbundets behov av direktupphandlingar.

Kommunalförbundets medlemsbidrag från kommunen baseras samtidigt på kostnaderna för ett äldre bostadsbestånd med för få

platser. Dialoger mellan kommunen och förbundet om utveckling av beståndet avstannar oftast på grund av oklarheter i hur finansiering av detta ska ske.

Effekter för sammanhållen vård och omsorg

Det finns oftast inte samma möjligheter att ställa krav på sammanhållen vård och omsorg vid direktupphandlingar.

Barnperspektiv

Lagen om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (SFS 2018:1197) ska följas.

Förvaltningens synpunkter

Direktupphandlade välfärdstjänster ska utgöra undantag och baseras på de enskildas speciella individuella behov, där volymerna är allt för små för att upphandling ska anses rimlig.

Ovanstående uppföljning visar i stort att antalet direktupphandlade placeringar inom vissa boendeformer skulle kunna minska om kapaciteten hos Tiohundra AB kan utökas. Vissa begränsningar i antalet platser per boende behöver då beaktas, så att beläggning och ekonomi för nya boenden säkerställas.

Det är samtidigt Norrtälje kommun som svarar för kommunalförbundets tillgång till lämpliga bostäder, vari bolaget bedriver verksamheten. Förvaltningen för dialog med kommunen om nuvarande och framtida behov av boenden vad avser antal, utformning, lokalisering et cetera. Då förbundets medlemsbidrag från kommunen baseras på kostnaderna för ett äldre bostadsbestånd med för få platser avstannar dock oftast dialogen på grund av oklarheter kring finansiering.

Av ovanstående uppföljning framgår inte beslut om insatser som inte har kunnat verkställas.

Beslut skickas till

Region Stockholm (registrator.rlk@regionstockholm.se)
Norrtälje kommun (kommunstyrelsen@norrtalje.se)